

Leto: II.

Maribor, petek 11. marca 1921

Številka: 57.

Razprava o spornih točkah ustavnega načrta.

Pogajanja z muslimani. — Nov beograjski občinski odbor. — Zadušnice za kralja Nikito.

Politični položaj.

Maribor, 10. marca.

V sredo je končal ustavni odbor debato o vladnem ustavnem načrtu v vseh točkah, razen onih, ki so se tekom debate izločile, ker so bile o njih mnenja preveč različna in jih je bilo treba vsled dodatnih predlogov stilistično in deloma tudi dejansko spremeniti. Predur preide ustavni odbor v debato o teh točkah, je sklenil, da se skliče interparlamentarna konferenca, katere namen naj bi bil ublažiti nasprotstva ter doseči sporazum. Ta interparlamentarna konferenca je bila sklicana za sredo 9. t. m. ter se radi tega omenjenega dne ustavni odbor ni sestel.

Ako se ozremo sedaj nazaj na delo ustavnega odbora, moramo priznati, da so se dosegli kljub neumornemu in trdnemu in rovarstvu nekaterih elementov v primeroma kratkem času lepi uspehi, ki dajejo dovolj upanja, da bo misel zdrave in resne politike popolnoma premagala vse ovire, ki so se ji posebno sprva stavile nasproti. Členi vladnega načrta so bili po ogromni večini sprejeti, nekateri celo z lepo večino. Prepričani pa smo, da bodo sprejeti v najkrajšem času tudi še ostali, nakar bo sklican plenum konstituante, da odobri ali zavrne v ustavnem odboru sprejeto ustavo.

Manj povoljno nego delo v ustavnem odboru so bila sedaj pogajanja med vlado in poedinimi strankami za sodelovanje, oziroma vstop v vlado. Štiri ministrska mesta, ki so bila ohranjena za one stranke, ki bi eventualno še vstopile v vlado, so še vedno prazna. Računalo

se je, da se bo vlada izpopolnila gotovo med tem časom, ko bo ustavni odbor debatiral o ustavnem načrtu in kot kandidati za vstop so veljali zemljoradniki in muslimani. Pogajanja s tema dvema strankama so se vodila vzdržoma z večjimi ali manjšimi presledki ves čas, niso pa dovedla do uspeha, zakar leži krivda v notranjih sporih obeh strankinih klubov. Pred nekaj dnevi je še izgledalo, kakor da se to zgodi ter vstopijo istotako zemljoradniki, kakor tudi muslimani v vlado; nastal pa je znova preprič. Zemljoradniki so nenadoma prekinili pogajanja, muslimani pa so vsled tega postali bolj objestni ter zvišali prvotno ceno sodelovanja in vstopa v vlado. Kljub temu pa pogajanja trajajo dalje in mogoče je da se bo dosegel dovoljen uspeh.

Vprašanje kompletiranja vlade je važno za predstoječe plenarno zasedanje konstituante, ker je od nje odvisno, ali bo dobila vlada za svoj v odseku sprejeti načrt večino ali ne. Ako ostanejo razmere take, kakor so do sedaj, potem je vladna skupina že danes dovolj močna, če pa bi prišli v Beograd Radičevci ter bi sklenile vse protivne stranke enoten opozicijski blok, potem bi vladna skupina v sedanjosti sestavi morala podležiti. Po vseh znakih pa Radič ne namerava opustiti dosedanje abstinenčne taktike ter ne bo šel v Beograd. Radi tega je že danes več nego gotovo, da bo demokratsko-radikalna skupina tudi v plenumu dominirala in to brez nove tuje pomoči.

Sestanek plenuma konstituante bo radi tega odločil usodo našega političnega položaja bližnje bodočnosti. Ta sestanek bo važen tudi še radi dveh vprašanj

ki jih bo moral rešiti. To sta: vprašanje razveljavljanja mandatov Radičevih poslancev ter vprašanje sprejetja Protičeve ostavke. Ako bo konstituanta razveljavila mandate Radičevcev ter sprejela ostavko Stojana Protiča, potem je usoda naše ustave zapečaten. Vladni ustavni načrt bo sprejet tudi v plenumu konstituante in naši državi bo dan temelj za zdrav in srečen razvoj. S tem pa bo tudi zaključena doba onega razburkanega političnega življenja, ki ga je ustvarilo prekratno rojstvo naše države.

Notranja in zunanja politika.

* Nekdaj in danes. Nekdaj so bili naši klerikalci najvdanejši slugi Avstrije in niti na misel jim ni prišlo, da bi na Dunaju protestirali proti temu, da so morali nekateri naši fantje služiti vojake v Galiciji, Bosni itd. Danes imamo svobodno narodno državo, ki rabi bolj nego katera druga dobro in pokorno vojsko, toda klerikalci so nastopili, kakor v časopisju, tako sedaj tudi v Beogradu proti tej vojski ter zahtevali, da vojaki ne smejo služiti drugje nego doma. Doma pa pomeni našim klerikalcem v Sloveniji, vse druge zemlje naše države so jim tuje ter jih nič ne brigajo. Kaj bi bilo, če bi kak srbski politik ali minister izjavil, da mu je Slovenija tuja ter da ga nič ne briga? To bi vzdignili klerikalci hrup. Pa pravijo, da niso separatisti in sovražniki države in edinstva!

* Iz zemljoradniške stranke. Razdor v zemljoradniški stranki se vedno

bolj veča. Proti srbskim zemljoradnikom so nastopili sedaj tudi bosanski disidenti, ki se približujejo taktiki slovenskih, ki so za sodelovanje in vstop v vlado. Pričakuje se, da bo še ta teden prišlo do popolnega preloma.

* Iz Radičeve stranke. Prošli teden so zopet zborovali v Zagrebu poslanci Radičeve stranke. Redigirali so svoj ustavni načrt, katerega bodo po posebni deputaciji poslali načelstvu konstituante v Beograd. Ob tej priliki bodo vrnili tudi pöset srbskim radikalcem. Obenem so sklenili, da ostanejo pri svoji dosednji taktiki ter da ne gredo v Beograd.

* Pogajanja med našo državo in Italijo radi rešitve trgovinsko-političnih vprašanj se bodo vršila koncem tega meseca.

* Arnauti se pripravljajo na nov napad. V Albaniji se opaža velika živahnost. V bližini Korče se nahaja več bolgarskih četašev, ki so v zvezi z Albanci ter prekoračijo često našo in grško mejo. Barjaktarji raznih arnautskih plemen so odšli v Skadar, da prevzamejo orožje in municijo iz skladišč tiranske vlade. Sodi se, da bodo arnauti na spomlad znova napadli naše meje, vsled česar vlada med obmejnimi prebivalstvom velik strah.

* Avstrijsko-jugoslovenska pogajanja. V Beogradu so se pričela pogajanja z avstrijskimi delegati radi sekvestrov in oprostitve jugoslovenskih depotov. Ze takoj prvi dan je prišlo do ostrih nasprotstev, ker so Avstrijci zahtevali, da se sekvestri takoj ukinejo ter povrne Avstrijem škoda, ki jim je

Gospodarsko-socijalni program češke narodno-demokratske stranke.

(Priredil dr. Avg. Reisman.)

Gospodarska demokracija.

Gospodarsko-socijalno organizacijo v državi in v narodu mora prevevati isti duh, kakor politično in kulturno upravo. Vso politiko, tako formalno v ožjem smislu, kakor tudi materialno, kulturno in gospodarsko-socijalno mora prevevati demokratičen duh. Temelj današnje demokracije je pravno ocenjevanje osebnosti vsakega človeka. Smisel današnje demokracije ni samo priznanje formalne enakosti ljudi pred zakonom in temu odgovarjajoča enakost političnih pravic, ampak priznanje prava vsakemu človeku do življenja ter kulturnega in gmotnega razvoja. Družba ima dolžnost, to pravico zagotoviti in njeno udeležitev olajšati.

Zveza produktivnega in socijalnega reda.

Gosp.-socijal. red organizira produkcijo blaga in njeno razdelitev. Enako potrebno je, da mnogo produciramo (princip produktivnosti), ker je celotno in razumno blagostanje samo od produkcije odvisno, kot to, da se producira pravično razdeli (socijalni princip), ker

množina produkcije še ne zagotovi enakomernega blagostanja. Socijalno-gospodarski problem je problem pravične razdelitve bremena in plodu dela družbe brez škode za produkcijo in kulturni napredek.

Načrt organizacije produkcije se ne more ločiti od načrta organizacije razdelitve bremen in plodov dela, on je skupen in mora zato udeležiti ravno tako princip produktivnosti, kot socijalni princip.

Načrt gospodarsko-socijalnega reda udeležuje gotov pravni princip, v današnji demokraciji pravno ocenitve v osebnosti človeka, mora pa biti tudi prilagojen resničnemu karakterju ljudi in celega naroda.

Ker pa je narodno-gospodarsko življenje včlenjeno med enaka gospodarstva drugih narodov, s katerimi živimo v političnem, kulturnem in zlasti gospodarskem stiku, se mora naš gospodarski načrt, — če nečemo in če ne moremo živeti popolnoma ločeno od ostalih narodov — ozirati na produktivno in socijalno organizacijo drugih narodov. Narodno geslo: „Svoj k svojemu!“ mora biti obenem geslo vsakega češkega producenta in konsumenta.

Kritika liberalizma in socijalizma.

Liberalizem (individualizem) je sistem formalne demokracije. On priznava vsakega človeka pred pravom in zgo-

taavlja svobodo in pravne enakosti (za to pa še ne resnične). To je v jedru negativni sistem, on ne ustvarja ne bogatih in ne revnih, ampak pripušča oboje, ne briga se niti za organizacijo produkcije, niti za razdelitev bremen in plodov dela, on le brani izpolnjevanje pogodb in zasebno lastnino.

Liberalizem smatra egoizem kot temeljno podlago človeške npravnosti. Temeljni pravni princip resnične gospodarsko-socijalne organizacije, ki jo ustvarja individualizem, je samoodgovornost. Individualizem pričakuje, da bosta osebni interes in samoodgovornost dvignila ljudstvo v konkurenčnem boju do največje produkcije, da bode konkurenca in svoboda izravnavala dobičke in dohodke in da se bo regulacija produkcije in konzuma udeležila najboljše mehanično, brez vladnega delovanja.

Ta sistem je razveljal gospodarski boj in pospešil velik gospodarski in tehnični napredek, toda on ne vede vedno k maksimumu produkcije, ker dejansko odločujejo vladarji produktivnih sredstev, koliko je treba časa producirati in torej producirajo le z ozirom na svoj interes, za največji čisti dohodek. Ta tendenca pa mnogokrat nalaga mnogoterim velepodjetnikom (n. pr. veleposessva) manj intenzivno delati, kot delajo manjša podjetja. Ne producira se toliko, kakor bi bilo mogoče.

Za vlade tega sistema se vrši regulacija produkcije in konzuma le mehanično. Ta regulator so cene. Pri prosti konkurenci se ustali cena posameznega blaga tako, da vdrži ravnotežje med produkcijo in konzumom, torej tako, da bi bila zadostno privlačno sredstvo zato tako veliko produkcijo, katera zadostuje za one, ki morejo in hočejo za to ceno tisto blago konzumirati. Cene različnega blaga pa se potem tako stopnjujejo, da ostane med konzumom in produkcijo raznega blaga ravnotežje.

Ključ za razdelitev bremen in plodov postavlja v tem sistemu le moč, ki temelji na osebni zaslugi in delu na eni strani ter premoženju na drugi strani. Pravično je, da je osebna zaslug in delo ključ za razdeljevanje plodov dela. Premoženska neenakost postaja temelj socijalne neenakosti in vir socijalnih nasprotstev in razredov. Proti vladarjem produktivnih sredstev stoji delavstvo, razlika kapitala postavlja srednje stanove proti velekapitalističnim podjetjem. Pogodbena svoboda postaja princip močnih, ker odločuje o rezultatu moč. Človek postaja le stroj človeka. Pri teh razmerah postaja pravni princip samoodgovornosti. Le komodno geslo mogočnejšev za oglušenje njih vesti, toda ne zadosten temelj socijalne organizacije.

(Dalje prih.)

bila povzročena radi sekvistrov, a glede plačila terjatev so zahtevali, da vplačajo v valuti dolžnika, kar so naši delegati odločno odklonili. Avstrijski delegati so zaprosili za nove instrukcije.

*** Protidržavno rovarjenje na Cehoslovaškem.** V Siemens-Schuckertovih delavnicah v Bratislavi so odstranili delavci narodno zastavo z delavniškega poslopja, ki je bila razobešena o priliki rojstnega dne predsednika Masaryka. Na mesto nje so nameravali obesiti rdečo zastavo, kar pa preprečila policija in del delavcev. Ta protidržavni akt so izvršili inozemski delavci, ki so uživali v Siemens-Schuckertovih delavnicah gostoljubnost republike ter jo sedaj s tem činom prekršili. Aretiranih je bilo 44 delavcev, večje število sumljivih elementov pa izgnanih.

*** Poljska in Romunija.** Pred odhodom poljskega zunanjega ministra Sapiehe iz Bukarešte se je objavil nastopni uradni komunike: Za bivanja kneza Sapiehe v Bukarešti se je na več konferencah med zunanjima ministroma Poljske in Romunije doseglo popolno soglasje glede političnega položaja obeh držav. Z zadovoljstvom sta ugotovila oba ministra, da se popolnoma strinjata glede političnih ciljev obeh držav. Ti cilji stremijo za ohranitvijo tako težko pridobljenega miru in iščejo jamstva za politiko miru.

*** Zavezniške odredbe napram Nemčiji in Cehoslovaška.** Dasiravno izjavlja cehoslovaška vlada, da bo ohranila pri zavezniški akciji napram Nemčiji strogo nevtralnost, vlada med vodilnimi krogi v Pragi velika nervoznost. Nekateri smatrajo položaj za zelo resen. Vprašanja notranje politike so stopila v ozadje in razpravlja se le o zunanji politični situaciji. Nekateri nemške vesti, ki pa se jim ne sme na slepo verjeti, trdijo celo, da Cehoslovaška mobilizira 5 letnikov ter da je cehoslovaška armada že zasedla postaje na nemški meji med Bohiminom in Prešovom.

*** V Nemčiji bodo 13. t. m. generalna protestna zborovanja.** Centralni komite USPT pozivlja delavstvo Nemčije k demonstracijam dne 13. t. m. proti nasilni rešitvi povojnih problemov.

*** Atentat na španskega ministrskega predsednika.** Ministrski predsednik Dato je bil v trenutku, ko se je nameraval odpeljati iz zborničnega poslopja v Madridu proti domu, morjen s streli iz samokresov. Atentat je delo komunistov.

*** Kostariško-panamska vojna.** V Srednji Ameriki je od nas čisto neopazeno nenadoma izbruhnila vojna med Kostariko in Panamo. Ker je bila Panama nepripravljena, so kostariške čete z lahkoto prekoračile mejno reko Sixaol ter zasedle mesti Guabity in Almirante. V to vojno so sedaj posegle Zedinjene države, ki so poslale obema državam ultimato, po katerem morata takoj prenehati s sovražnostmi, ker sicer bi obe državi zasedle čete Združenih držav.

Zanimivosti.

Flasko don Juana. Newyorški krogi „gornjih desetisoč“ imajo zopet dovolj snovi za „zakulisno konverzациjo“. O tej najnovejši aferi šušljajo na soarejah, dincjih, čajnih večerih, v gledališču in na koncertih. Nekateri se zgrazajo, drugi pomilujejo, nekateri pa celo zasmehujejo in brijejo neslane dovtype nad to afero, ki ni pravzaprav v današnji moderni dobi nič posebnega. Kaj se je pravzaprav izvršilo in dogodilo? Se je kdo ustrelil, kaj poneveril, ukradel, izvršil kako ne-

čedno „transakcijo“? Nič ni bilo tacega. Nekega dne je bil vpeljan v kroge „najvišjih sfer“ mlad a zelo čeden mladenič. Predstavil se je kot nečak nekega zelo uglednega franco-kega državnika in zbog svojega prijetnega obnašanja si je pridobil kmalu najširše simpatije. Ker je imel izreden pripovedovalen talent, je zavladovala v družbi tako neprisljuna in prirčna zabava, kot nikdar prej. Od najmlajše pa do „zrjavele“ miss so pričele vse dobesedno noreti za njim in ubogi mladenič je dobil toliko vabil k družinskemu čaju, da bi se moral razlestiti, ako bi hotel posetiti vse... Pričelo se je opaziti, da se mladenič posebeno zanima za miss X, edino hčerko znanega newyorškega veleindustrija, ki baje premore toliko dolarjev, da bi lahko z njimi tlakoval največ o newyorško ulico. Tudi papa je rad videl to simpatijo med obema mladima človekoma, zakaj že od nekdaj je sanjal o zet, kateremu naj bi plula po žilah modra kri, in ta mladenič je bil tudi plemič, ki je imel za seboj same slavne in močnejše prednike. Odlej se je opazalo to trojico vedno skupaj. Videlo se jih je po promenadah, v restavrantu, na dohodnih veseljah. In nekega dne so dobili vsi znanci in prijatelji naznanilo srečnega papana, da se je mladi mož zaročil. Newyorška policija pa je svetovnoznana po svojem dobrem nosu. Prejela je tiralico od svojih madridskih kolegov, iz katere je bilo razvidno, da je barčni tat-strokovnjak Menzuella izvršil v Madridu velik bančni rop ter najbrže pobegnil v Ameriko. Popis se je popolnoma ujema s postavo franco-kega plemiča in tudi slika se pričala, da je njegova prevzvišenost Menzuella inkognito v New-Jorku. Odredila se je aretacija. Agenti so ga prijeli v hipu, ko je tlačil v ročno torbo bisere in zlatino svoje „neveste“ ter jo mislil natihoma pobrisati. Odveden je bil v preblogo roke pravice Papa je bil obupan, še bolj pa nevesta, ki je mladeniča ljubila. Prvi je bil primoran plačati težke tisočake, da ne bi o tem škandalu zvedela širša javnost, ali kakor se zdi, je bilo vse podkupovanje zaman. Zakaj ni je afera, da ne bi prej ali slej ponicala na beli dan. Torej ameriške klepetulje imajo zopet zadostne snovi za svoje pomnike.

IX. simfon. koncert

18. marca 1921.

Dnevna kronika.

— Slovo klerikalcev od Mestne hranilnice. Za četrtek, 10. t. ob 16. uri je določen odhod klerikalne vlade iz naše mestne hranilnice. Za izvršitev tega akta sta poverjena prejšnji oziroma zopetni gerent dr. Irgolič ter okrajni glavar dr. Lajonšič. S tem je konec klerikalne strahovlade, ki je grozila pognati vse ji osebno neljube uradnike na cesto. Ta strahovlada je zaslala tako daleč, da se uradništvo ni več upalo niti privatno občevali z znanimi osebami nasprotnne stranke, ker so jih klerikalni voluni takoj zatožili pri klerikalnih mogoteh. Tudi tem nečloveškim početjem bo sedaj konec.

— Okolica. Če se izletniki iz mestnega zatohlega zidovja namenijo v prostih urah na izlet, jo pač najraje mahnejo v lepo mariborsko okolico. Seveda mislim s tem one, katerim rojenice pri zibelki niso pele o iskrjih konjičkih in mebkih kočijah. Ko jo takole „per pedes apostolorum“ uberejo n. pr. proti Limbušu, morajo na svojo veliko žalost gaziti baš v studeniški občini še vedno blato, dočim je drugod povsod že lepa in suha pot. Očka gerent, bi li ne bilo dobro, da bi se ali s cest spravilo blato ali pa se ceste na novo posule s ka menjem, da ne bo slovelo zraven pekrške in limbuške izvrstne kapljice studeniško blato.

— Kaj čakate! Poročali smo, da je odstavljeni dr. Mravlag onemogočil likvidacijo svoje pisarne po sloven-kem odvzetniku s tem, da je poslal akte in kli-

jente in koncipijente k drugemu nemškemu odvzetniku. Njegova ozromna pisarna s 4 velikimi sobami, ki ima kar štiri posebne vhode, 2 iz Sodne ulice in 2 iz Marijine ulice, stoji torej popolnoma prazna. Ne moremo torej razumeti, čemu stanovanjska komisija pri tem groznem pomanjkanju stanovanj in lokalov v Mariboru že končno ne zaseže Mravlagove pisarne. Ali vsaj značnega dela? Vemo, da iščejo važna slovenska društva lokale, komisija pa pusti, da se dr. Mravlag sprehaia po svojem ogromnem stanovanju in 4 pisarniških lokalih. Ali je treba res za vsako stvar še-le po časopisih dregati in se potem še nič ne napravi?

— Več zavednosti! Kakor se nam poroča, so na zadnjem shodu kamniške požarne brambе, ki je znana kot ena najbolj nemčurških, popivali in hajlali tudi nekateri Slovenci, med njimi tudi kamniški nadučitelj, neki uradnik našega glavarstva ter neki kovač. Mislimo, da bi bilo treba malo več narodnega ponosa in zavednosti in to tudi v gostilni pri vinu.

— Koliko je vredna stara „frankfurterca“? Da so pri nas tudi stare „frankfurterce“ v ceni poskočile, nam kaže sledeči slučaj. Pred več meseci je sprejel od trgovca Jagritscha v Selnici neki krojač, invalid, kos blaga in sicer črni kos „frankfurterce“, da ga porabi pri popravilu obleke. K nesreči je krojač to blago izgubil, zato ga je izročil Jagritschu dr. Oroslu. Ta je zahteval od krojača za izgubljeni kos „frankfurterce“ 192 kron 80 vin., kar je krojač tudi mogel plačati. Ker je bila to samo ena tretjina „frankfurterce“, stane torej danes pri Jagritschu cela „frankfurterca“ iz predvojnega časa 578 kron 40 vin.

— Izlet v Strnišče priredi mariborska del. izobraževalna zveza „Svoboda“ na velikonočni ponedeljek. Tamkajšnja podružnica priredi namreč veselico in zvečer tudi glediško predstavo. Kakor vse kaže, bo izlet dobro uspel. Na veselici v Strnišču bo sodelovalo mariborsko pevsko društvo „Svoboda“ in tamburški zbor. Preskrbel se bo tudi poseben vlak, ki bo pripeljal izletnike tje in nazaj. Ker je zelo ugoden čas in raje, da presedimo oba praznika v kavarnah in gostilnah, se pričakuje, da se izleta udeležijo tudi mariborsko slovensko občinstvo, ter s tem obišče naše slovenske rojake — begunce iz Primorja, ki so obenem prireditelji veselice. Kdor se namerava izleta gotovo udeležiti, naj se blagovoli javiti v tajništvo „Svobode“, Ruška cesta 7, vsak dan, zvečer med 6. in 7. uro.

— Obrambni muzej „Jugoslovenske Matice“. Dasi doživljamo za naš narod naravnost usodopolno važne dogodke, ko boj za Primorje, koroški plebiscit, ljudsko stetje itd., vendar ni med nami niti društva, niti korporacije, ki bi zbiralo tozadeven material in ustvarilo, dejali bi, znanstveno podlago vsemu našemu narodnemu boju. Da odpravijo ta kričeč nedostatek, so se zbrali v torek dne 1. marca v Ljubljani narodni delavci in ustanovili Obrambni muzej „Jugoslovenske Matice“. Sestanek je otvoril nekdanji vodja praškega manjšinskega odseka „Adrija“, gospod inž. Mačkovšek, ki je po pozdravu navzočih, osobito predsednika „Jugoslovenske Matice“, gospoda dr. Ravnharja, razložil namen in pomen Obrambnega muzeja. Po kratki debati, v kateri se je potreba ustanovitve Obrambnega muzeja oglasno povdarjala, je sprejel ustanovni občni zbor od pripravljaneza odbora sestavljen poslovnk Obrambnega muzeja. Nato je bil izvoljen sledeč odbor: Za predsednika: inž. Janko Mačkovšek, za njegovega namestnika g. Ante Beg, za tajnika g. Saša Železnikar, za knjižničarja g. dr. Milko Kos, za arhivarja g. Fran Vesel, blagajniške posle pa prevzame blagajnik Jugosl. Matice. Ko se je se določil način zbiranja materiala in se sklenila prireditev obsežne „Koroške razstave“ še tekom letošnjega leta, je zaključil predsednik dobro uspešno zborovanje. Pozivljamo vse, ki imajo za naroden boj in naše meje zanimive letake, brosure, knjige, časopise, da iste odstopijo Obrambnemu muzeju „Jugoslovenske Matice“ Prazakova ulica 3-I.

— Svarilo pred izseljevanjem v Ameriko. Kraljevi generalni konzulat v Cikagi je sporočil našemu ministrstvu za notranje zadeve sledeče: V Zedinjenih državah Severne Amerike vlada v zadnjem času silno pomanjkanje dela. Nekateri ekonomski pisatelji in drugi merodajni krogi pričakujejo spomlad veliko krizo v industriji. Nekateri krogi pač mislijo, da je cela ta akcija odpuščenja delavcev samo manever velikih industrijskih podjetij, da zmanjšajo dnevnice in na ta način spravijo cene proizvodov, blagu in dnevnicam na predvojne cene. Radi tega pomanjkanja dela je pač skrajno opasno, iskati dela v Ameriki. V Cikagi je okoli 100.000 nezaposlenih delavcev, v Detroitu okoli 80.000, v Newyorku čez 120.000, v Filadelfiji okoli 200.000 delavcev itd. Do sedaj je nezaposlenih okoli 8.000.000 delavcev. Spričo teh okolnosti se prebivalstvo svari pred izseljevanjem v Ameriko, posebno, ker so za spomlad v projektu velika dela v naši državi, tako, da bode dela in zaslužka v izobilju.

— 500 K Ljudski knjižnici je poklonilo društvo lesnih trgovcev dravske doline „Sever“ v Mariboru. To je doslej največji dar, ki ga je prejela knjižnica na svoje številne prošnje. — Večji dar je prejela knjižnica tudi od podružnice Jadranske banke v Mariboru in sicer 200 K; knjižnica na je poslala prošnjo za podporo tudi vsem ostalim mariborskim denarnim zavodom, trgovcem in premožnejšim podjetnikom ter pričakuje, da se ji bodo vsi vsaj enako častno odzvali, ker rabi za ureditev omara, miz in knjig vsaj 20.000 K, saj stane že ena omara par tisoč kron. Prosimo torej premožnejše, da sledijo vzgledu „Severia“.

— Izobraževalno društvo privatnih nameščencev prične z novimi poučnimi kurzi o jezikih in stenografiji v mestnem deškem zavetišču v Strossmajerjevi ulici. Istotam ima šahovski odsek sestanek vsako nedeljo med 10. in 12. uro. Ob istem času se bodo od nedelje 13. t. m. naprej izposojevale članom razne poučne in zabavne knjige. Godbeni odsek bo dal pouk za začetnike na gosli; že izvežbami se pa pridele društvenemu orkestru. Vsi odseki pričnejo poučevati 15. t. m. Društvo se tem potom obrača na javnost, posebno pa na gosp. trgovce s prošnjo za prispevke poučnih in zabavnih knjig — posebno slovenskih — ter skladb in notnih zvezkov za gosli za društveni orkester. Pojasnila se dajajo, oziroma dobrohotni prispevki kot tudi prijave k društvu in posameznim odsekom se sprejemajo vsako nedeljo med 10. in 12. uro v mestnem deškem zavetišču v Strossmajerjevi ulici.

— Defraudant Straus v Mariboru. Viš. revidenta Juž. železnice, bivšega računovodjo v delavnici Maribor. Ludvika Strausa so pripeljali iz preiskovalnega zapora iz Dunaja v preiskovalni zapor okrožnega sodišča Maribor. Ko je Straus došel v Maribor, ga je postalo tako sram, da je zaprosil za voz, s katerim ga prepeljejo v zapor. Preiskava se bo nolog sleparije pri Rosenbergu za 170.000 K katere je Straus sprejel pod pretvezo na račun Južne železnice, razširila tudi na vse ostale manipulacije pri računovodstvu, drage vožnje z železniškim avtomobilom itd. Straus je zagrešil že pred leti slične manipulacije na neki postaji. Na prošnje njegovih tovarišev mu je obratno ravnanje (tako) spregledalo kazenske posledice. Toda kljub opominom so mu ob prevratu poverli važno mesto računovodje v delavnici, ga hoteli celo izredno povišati za kontrolorja, vsled protesta enega člana ravnanjstva je bil imenovan le višji revidentom. Izpočetka se je Straus zelo zanimal, da je prišlo v delavnico mnogo slovenskih uradnikov in je zato vžival splošno spoštovanje. Ni se pa zadovoljil več z dohodki svoje službe, prišel je z verijenjem iz Nem. Avstrije in to je poslalo usodopolno zanj in še bolj za njegovo obžalovanja vredno rodbino.

— Brzojavni promet z Reko. Zagrebska trgovska in obrtna zbornica naznanja, da je zopet vzpostavljen brzojavni promet z Reko in to preko Italije.

Dovoljeni so vsi jeziki. Pristojbine so iste kot za brzojavke v Italijo.

— **Premeščenje oficirjev.** Vojno ministrstvo pripravlja ukaz o velikem premeščenju onih oficirjev, ki so služili doslej v Crni gori in Južni Srbiji na severu države, onih, ki so služili doslej na severu, na jug.

— **Razbijanje shodov.** Notranje ministrstvo je odredilo, da se morajo vsi tisti, ki motijo tuje shode, izročiti sodišču.

— **Strahovit snežni vihar v New Yorku.** Po poročilu angleških listov je pretečen teden mesto in okolico New Yorka zopet obiskal strahovit snežni vihar, ki je razsajal 23 ur. Vihar je na več krajih mesta nakopičil take zamete, da je bil cestni promet za več dni popolnoma ukinjen. Obenem z viharjem se je pojavil tudi hud mraz, tako da je vsled mraza in snežnih zametov bilo 10 človeških žrtev. 10.000 mož so spravili na delo za čiščenje zametov, da so vsaj za silo vzpostavili cestni promet. Mestoma je bilo nakopičeno nad 10 čevljev visoko snega. To se je godilo ob času, ko smo imeli v naših deželah najlepše vreme. Da se ob atlantski obali v zadnjem času vrše taki izredni prirodni pojavi, na to smo opozarjali že v naših vremenskih poročilih.

— **Solnce bo popolnoma mrknilo** dne 8. aprila od 10.—12. ure. Ta mrk bo viden po vsej Evropi.

— **Ruski metropolit v Beogradu.** V Beograd je dosel najvišji ruski hišar metropolit Antonije.

— **Katastrofalen potres v Kini.** Na tisoče ljudi mrtvih. Na severozahodnem ozemlju Kitajske se je zadnje dni pojavil katastrofalen potres, ki je štirim velikim provincam prizadel velikansko škodo. Na tisoče ljudi je mrtvih. Polovica hiš na tem ozemlju je porušena. Potres je največji, kar jih je bilo tekom zadnjih dvajset let na Kitajskem. Središče potresa je bilo najbrže v zgornjem toku reke Huangho, kjer so se pred 30 leti pojavljali slični veliki potresi.

— **Strajkujoče svinje.** V julnu 7 januarja so se v Rospohn štiri Helderjeve svinje navlečale svojega gospodarja, pa so jo pobrisale malo po svetu pozledat. Na tem potovanju so zasle na vrt Jerneja Tarkuša ter si ondi privošile ostankov lanskih jabolk. Tarkuš je mož dobrega srca tudi za svinje, ki se natepajo po tujih vrtovih. In zgodilo se je, da so se vse te štiri svinje naenkrat znašle v kleti podobni shrambi poleg Jernejeve kote. Celo ta čudež se je pripetil, da so se vrata za njimi zaprle. Jernej in njegova beljša polovica o vseh teh čudežih nista niti slutila. Tako namreč onadva trdita. Med tem je gospodar porednih ščefinarjev opazil ta pobjeg. I-kal jih je pri sosedih in prišel je tudi do Jerneja. Trkal je in razbijal na vrata, ali Jernej je ravno takrat zelo slabo slisal. Zato je pa bolj slisal gospodar pobjegle ščefinarje in čprav je res sluh, je svoje linke zasledil za zaprtimi vratmi. Sel je po sosedu in ščefinarji so romali zopet domov. Modri gospodje pri zeleni mizi niso mogli biti drugega prepričanja, kakor, da sta Jernej in njegova žena šla sama po svinje v hlev. On 3 mesece, ona 2 meseca bosta vedela pokoro za štrajkujoče svinje.

Kultura in umetnost.

— **Odpoved koncerta.** Ker so se brez naše vednosti in naročila tiskali in nalepili dvojezični lepaki, odpovedujemo svoj koncert v Mariboru 14. marca, ljubosloven-ki komorni kvartet.

— **Predavanje ženskega društva.** V ponedeljek dne 14. t. m. ob 20. uri predava v mali dvorani Narodnega doma g. prof. dr. Kovačič o „zgodovini m. sta Maribora“. Cenjeno naše občinstvo vabi k obilni udeležbi odbor.

— **IX. simfonični koncert.** Mariborska vo na muzika priredi pod vodstvom kapelnika Ferdo Herzoga v petek, dne 18. marca ob 20. uri (8. uri zvečer) v Götzovi slavnostni dvorani svoj IX. simfonični koncert s sodelovanjem opernega peva gospoda Josipa Križaja, basista na krajveji operi v Zagrebu. Spored bo obsegal sledeče točke: 1. Beethoven:

Leonora, III. ouvertura. 2. Goldmark: Seljaška svatba. a) Thema con variatione. (Svatovski izprevod). b) Nevestina pesem. c) Serenada. d) Na vrtu. d) Ples. 3. Dvorak: Holoubek (Golobček). (Simfonična slika). 4. a) Wagner „Večernici“ iz opere „Tannhäuser“; b) Čaikovski: Arija Gremine iz opere „Jevgeni Onegin“; c) Lajovic: Romanca, noje gospod Josip Križaj. 5. R. Strauß: Smrt in preobraženje (Simfonična slika). Predprodaja vstopnic in detajliranih sporedov počeni s 15. marcem v trgovinah Zlata Brišnik, Slovenska ulica in Jožef Höfer, Solska ulica.

Porotno sodišče.

Maribor, 9. marca.

Žrtvi nemških tihotapcev.

Izid prvega današnjega porotnega slušanja je gotovo presenetil tudi oba obtoženca: Matijo Stimac iz Radočaja in Bogdana Vukmanoviča iz Lipja. Orostila ju je še pred sodbo izpoved tistih prič, katerih prvotna izpoved ju je kot vojnika nolačila v ječo in na obtožbo klop radi ropa in če bi bil državni pravdnik (dr. Hojnik) malo bolj nagajiv, bi bile priče zasledile mesto in usodo obtoženca.

Stimac in Vukmanovič sta leta 1919 služila pri vojaški obmejni posadki v Nasovi, v katerem okraju je tihotapstvo bujno razvito. Dne 10. decembra 1919 sta prišla oba vojaka v hišo Marije Crnko v Lešalah, kamor sta že preje večkrat zahajala s ponudbo, da pomagata tihotapcem. Tako namreč trdijo priče Marija Crnko in njen prijatelj Golman, pa tudi drugi. Stimac in Vukmanovič to obdolžitev zanikata. Obenem je tja prišel tudi Maruško iz Mittersdorfa. Dogovorili so se, da tisto noč vtihotapijo več konj preko meje. Stimac, ki je po trditvi prič že preje večkrat omenil, da služi prostovoljno, da si kaj zasluži in da on ni prišel sem služiti kralju Petru, ampak sebi in Hrvatom, je tudi za ta slučaj zavrnil pomisleke glede finančne straže in orožnikov; finančna straža, da sama rada kaj postrani zasluži, za orožnike pa ima — krogel. Napotili so se vsi štirje do nekega neznanega kmeta, od katerega je Maruško kupil konja, kakor enkrat trdijo za 6000 avstr. kron, drugi za 3000 naših kron. Ko so se blizili meji, sta šla vojaka naprej, da reknoscirata teren. Kar prideta fant z deklico na njihovo pot, vojaka zakličeta stoji to pa samo, da markirata vestno službovanje. Ali tihotapca Maruško in Golman sta kmalu uvidela, da ta stoji! velja njima. Eden vojakov je naperil puško proti njima, drugi jima je pobral večje svoje denarja in ure. Ker sta zbežala, sta vojaka oddala za njima še več streliv. Oropanca sta dogodek javila avstrijski patrulji, ki je zadevo oddala naši obmejni posadki. Vojaka sta zanikala krivdo in trdila, da sta imela njuna obtožitelja za prava tihotapca, ki sta na njiju klic zbežala, nakar sta onadva konja prignala na komando. Zadeva se je vsled počasnosti obmejnih oblasti vlekla nad leto dni, Stimac je sedel v zaporu od 7. februarja 1920, Vukmanovič pa od 7. decembra.

Pri današnji razpravi sta Crnko in Golman izpovedala tako v nasprotju s prvotnimi zapisniki, da se je takoj videlo, da tu nekaj ni v redu. Zato je državni pravdnik že med razpravo umaknil obtožbo, nakar je senat razglasil razsodbo, da sta oba obtoženca oproščena.

Dunajski cvet.

Ko je bil sedaj 23 letni Anton Drozg 13 let star, je oče zapustil ženo in otroka, ki tudi dotedaj ni imel prave vzgoje. Ze z 12 letom se je seznanil s tatinskim paragrafom. S 13 letom ga je mati-služkinja prepustila usodi. Zašel je med dunajske fujakerje, kjer se je kmalu izučil poneverjenja, kar mu je prineslo 4 mesece ječe, ki ga seveda ni pobojšala, ampak zavedla v družbo dunajskih „Plattenbruderjev“, kjer je avanziral že do 8 mesecev ječe radi tatvine. Lani se je naveličal dunajskega stradanja in zahtevalo se mu je po Jugoslaviji.

Prišel je brez potnih dokumentov v Maribor in se vdinjal kot hlanec pri Ivanu Kleebinderju na Meljskem Vrh. Na do-

živ, da si preskrbi poselsko knjižico, se je julija lani podal na magistrat, kjer je izbral priliko odsotnosti sluga ter mu iz čakalnice vkradel denar, katerega je takoj prodal za 50 K. Kaj je še nadalje zagrešil, ne spada tu sem. 17. novembra ga je vrag zmotil do večje tatvine. Dnoldne je snremil v mesto svojo gospodinjjo, ki je hotela kovaču Peklariu plačati račun v večjem znesku. Ker pa kovača ni bilo doma, sta se napotila proti domu. Doma je gospa skrila denarnico z 4840, kronami pod posteljino. Med tem, ko so se domači odpravljali na delo, je Drozg smuknil v stanovanje, izvohal denar in odšel v Maribor, kjer si je kupil nekaj obleke in jedel in pil. Ali med tem ga je začelo skrbeti, kaj bo z njim, če mu pridejo na sled. Povrnil se je na dom gosnodarja, kjer je bilo vse zaprto, ker so medtem že opazili tatvino in so ga že zasledovali po meslu. Vtaknil je na ključko hlevnih vrat 4023 K, drugo je bil že norabil.

In za ta dva greha sedi Drozg danes na porotni zatožni klopi. Prizna vse, javni obtožitelj ima lahko stališče, zagovornik slika njegovo vzgojo in apelira, da porotniki sodijo le po dejanski škodi in ta znaša blizu 800 K. Ker se na zakon pri krivdoreku ozira le na vrednost tatvine, o dejanski škodi pa odločujejo sodniki prihodnji kazni. Je ta apel porotnikom povzročil dolgotrajne prepravice z dvakratnim posvetovanjem. Končno so se odločili za soglasno krivdo glede tatvin, a glede vrednosti z 3 glasovi za besedilo obtožbe (nad 4000 K), ga je porota senat pod predsedstvom sod. svet. Pichlerja obsodil na 14 mesecev težke ječe.

Sokolstvo.

o Društvo jugosl. akad. v Mariboru opozarja cenj. občinstvo na svoje današnje predavanje, ki se vrši ob 20. uri v Nar. domu. Predava g. dr. Serbec: „O Sokolstvu“. Dolžnost vsakega naprednjaka je, da se predavanja udeleži zlasti sedaj, ko so se klerikalci vrgli s vzemi svojimi umazaniami in gnusnimi sredstvi v boj proti vzvišeni sokolski ideji. Vstopnine ni. Eventualni prosti prispevki so namenjeni prosvetnemu odseku mariborskega Sokola. Danes vsi v Nar. dom!

o Mariborskemu Sokolu so darovali v veseli družbi po g. R. Schwarz-evi: Ivan Spoljarič in Danilo Nadevič iz Hrvaškega-Plaska vsak po 80 K in gostilničar na Pragerskem 10 K, skupaj 170 K. Vsem darovalcem srčna hvala.

Sloven. narodno gledališče.

Repertoire bodočih dni:

V četrtek 10: „Kasija“, ab. A-25.
V petek 11: Zaprto
V soboto 12: „Ksenija“ in „Stara pesem“, slovenski operni večer. izven ab.

Najnovejša poročila.

Razprava o spornih točkah ustave.

LDU Beograd, 9. marca. Ožji odbor ustavnega odseka je imel danes sejo, na kateri se je izvedla nova redakcija onih delov ustave, ki so bili sporni. Ožji odbor se je razdelil v dva odseka. Prvi se je posvetoval o 3. oddelku ustave, ki govori o organizaciji gospodarskih in socialnih razmer med državljani. Drugi odsek pa je najprej razpravljal o poslednjih členih ustavnega načrta, potem pa o 7. oddelku, ki govori o upravnih oblastih. Prva skupina je končala razpravo vseh treh oddelkov, ni pa se mogla izvesti končnovelja na redakciji agrarnega vprašanja, ker z muslimani še ni došlo do sporazuma. Določena sta bila dva člana, nam e demokrat J. Demetrovič in zemljoradnik Mihajlo Avramović, da predložita končno redakcijo vprašanja glede gospodarskih in soc. problemov, ki imajo priti v ustavo. V drugi skupini so se naprej sporazumeli o poslednjih členih ustave. Po novi redakciji se morejo suspendirati nekatere državljanske pravice v času vojne. Zatem se je razpravljalo o 7. oddelku. Posvetovanje se je vršilo o vseh oddelkih, razen o onih, ki govorijo o oblasti. Sprejetih je bilo pet členov z gotovimi izpremembami. Na tej seji so

bile zastopane vse stranke razen komunistov.

Poga'anja z muslimani.

LDU Beograd, 9. marca. Danes dopoldne se je vlada pogajala z delegati muslimanskega kluba. Po vtisu, ki ga je bilo mogoče dobiti iz razgovorov z vodilnimi osebami, se kaže vlada popustljiva napram muslimanom glede priznanja odškodnine za odvzete begluke. Danes popoldne sta imela delegata muslimanov Kapetanović in Filipović v ministruvu za agrarno reformo ses anek s poverjenikom za agrarno reformo v Bosni, dr. Telfu kom in Novakom. Razpravljala sta o nekaterih podrobnostih vprašanja agrarne reforme, pri čemer se je stališče muslimanov znatno razlikovalo od stališča, ki ga je zavzela vlada vtem vprašanju. Po konferenci v ministruvu za agrarno reformo sta muslimanska delegata odšla na razgovor k ministrskemu predsedniku Nikoli Pašiću.

Nov beograjski občinski zastop.

LDU Beograd, 9. marca. Danes dopoldne je prevzela svoje dolžnosti nova občinska uprava, izvoljena 6. t. m. Po objavi točnih izidov volitev in izvršeni verifikaciji je nova občinska uprava prisegla. Po prisegi je prevzel g. Dobra Mitrovič predsedniške dolžnosti. V svojem govoru je izjavil v imenu radikalno-demokratske skupine, da se njen delovni program deli v dva oddelka: v izvršitev zakonov, s katerimi naj bi se uredili odnošaji v občini in v izvršitev glavnih načrtov občinske uprave, ki jih namerava uresničiti za napredek in olepšanje mesta. Končno je republikanec Jaša Prodanović podal svojo ostavko kot odbornik, vsled česar pride na njegovo mesto tretji kandidat iz republikanske liste, Joksimović.

Zastopniki beograjske občine v Sorbonni.

LDU Beograd, 9. marca. Presbiro poroča iz Pariza, da je bila deputacija beograjske občine včeraj sprejeta v Sorbonni.

Zadušnica za bivšim kraljem Nikitom.

LDU Beograd, 9. marca. Ustavni odsek danes dopoldne ni imel seje, ker so se njegovi člani udeležili zadušnice za bivšim kraljem Nikito.

Poseti pri Pašiću.

LDU Beograd, 9. marca. V ponedeljek, 7. t. m. je sprejel ministrski predsednik Pašić ameriškega poslanika Lodgea. Včeraj ob 8. uri pa je sprejel novega francoskega poslanika Simona, s katerim je imel daljši razgovor.

Nov vozni red za Slovenijo.

LDU Beograd, 9. marca. Včeraj in danes se je vršila v ministruvu za promet konferenca delegatov vseh železniških ravnateljstev radi novega voznega na vseh železniških progah.

Nove železniške proge.

LDU Beograd, 9. marca. V ministruvu za promet se bo v kratkem sestala komisija, ki bo pregledala dela za projektiranje in zgradbo novih železniških prog.

Generalna seja Narodne banke.

LDU Beograd, 9. marca. Narodna banka ima 31. marca svojo generalno sejo, na kateri se bo predložila bančna bilanca. Razen tega se bo razpravljalo tudi o stanju naše valute in o vzrokih padanja našega dinarja na inozemskih denarnih trgih.

Revizija ukaznih uradnikov.

LDU Beograd, 9. marca. Delo odbora za revizijo ukaznih uradnikov se bliža svojemu koncu ter bo bržkone končano okoli 20. marca. Sklepi odbora bodo predloženi ministrskemu svetu v odobritev.

Ministrstvo za narodno zdravje.

LDU Beograd, 9. marca. Včeraj je bil podpisan pravilnik za poslovanje v ministruvu za narodno zdravje. Načelniki posameznih oddelkov v tem ministruvu so že pričeli uradovati v smislu novega poslovnika.

Gospodarstvo, trgovina.

Borza 9. marca.

Zagreb: Berlin 230—236, Italija 544—545, London 578—580, New-York 147—148, Pariz 1060—1063, Praga 190—192, Švica 0—2500, Dunaj 19'60—19'70. Valute. Dolari 144—145'75, avs. krone 20—21, carski rublji 56—70, francoski franki 1050—1058, napolendori 490—494, nemške marke 226—236, romunski lej 190—196, italijanske lire 0—536, čehoslovaške krone 182—190.

Dunaj: dinarji 2023—2043, dolarji 762—766, franc. franki 5436—5470, švic. franki 129'23—129'75, lire 2825—2845, češke krone 966—973, madžarske krone 180—182, nemške marke 1191'00—1199'00, poljske marke 88—90, funti 3000—3020.

Curij: Berlin 9'32, New-York 599—, London 23'13, Pariz 42'07, Milan 21'77, Praga 7'60, Budimpešta 1'40, Zagreb 4'10, Varšava 0'86, Dunaj 1'20 avstrijske krone —.85.

—V pojasnilo onim, ki imajo zavarovano svoje premoženje pri inozemskih nam sovražnih zavarovalnicah. Neka stranka na Štajerskem je bila zavarovana pri Graški vzajemni zavarovalnici. Zavarovanje bi poteklo leta 1927. Ker je stranka zvedela, da je ta zavarovalna družba v naši državi ukinila obratovanje in izročila »Jugoslaviji akcijski zavarovalni družbi v Beogradu« vse zavarovalne pogodbe v upravo, je odpravila nadaljno zavarovanje pri Graški vzajemni zavarovalnici ter zahtevala razrešitev zavarovanja. Prvo to se je reprezentanca te družbe v Ljubljani branila ugoditi strankinemu zahtevku povdarjajoč, da je stranka do 1. 1927 obvezana k zavarovanju. Se-le na ponovno zahtevo, da se mora strankini zahtevi ugoditi in to iz pravnega razloga, da niste družbi Graška vzajemna in Jugoslavija upravičeni brez strankinega privolila in pooblastila o njenih pravnih pravicah iz prvotnega zavarovanja odločevati, odnosno pravno obveznost prenesti na novo družbo ali sploh se zahtevati obstoj zavarovanja pri družbi, kateri ne pristojata pravica obratovati v naši državi — se je reprezentanca v Ljubljani z obvestilom z dne 1. marca 1921 št. 1068 izjavila, da »izjemoma« razruši obstoječe zavarovanje. K tej »izjemni razrušitvi« je privedlo delstvo, da je stranka zagrozila s tožbo na ugotovitev pravnega stanja stranke napram družbi, katera je v svoji okrožnici z dne 25. novembra 1920 št. Res. 15 priznala, da preneha s 1. prosincem 1921 s zavarovalnim obratovanjem v Jugoslaviji. Podaja to širši javnosti, da ve v koliko je utemeljena opominjalna ali tožbena grožnja, ako stranke ne vplačajo premije in pravočasno zahtevajo razširitev zavarovanja pri družbah, katere so ustavile njihov nadaljni zavarovalni obrat v naši državi.

| Mariborsko sejmsko poročilo. Na živinski sejem dne 8. marca je bilo prignanih: 8 bikov, 128 volov, 214 krav, 10 telet, 14 konjev, 2 osla. Skupaj 376

glav. Kupčija je bila zelo živahna, cene za kilogram živi teže sledeče: voli, debeli 16—17 K, srednji 14—15 K, plemenski 12—14 K, suhi 8—12 K; krave, debele 12—14'50 K, srednje 10—13 K, za klobasarije 8—10 K, molzne 14—15 K, breje 13—15 K; mlada živina 12—14'50 K; teleta po 16 K; klavni konji po 5 K. Prodalo se je nad polovico prignane živine.

| Nove pošne pristojbine v prometu z inozemstvom. Radi spremembe valute dinarja napram švicarskem franku je poštno in brzojavno ministrstvo v Beogradu zvišalo pristojbine za pakete, namenjene Avstriji in Čehoslovaški, naslednje: Ekspresna pristojbina za pakete do pet kilogram znaša 50 švicarskih sentimov, oziroma 3 dinarje ali 12 kron. Pristojbine po teži znašajo: Za Avstrijo za navadne pakete do 5 kg 320 par nad to težo 480 par, za navadne pakete do 10 kg 640, za obširnejše 960, za pakete do 15 kg 960, za obširnejše 1440 par, do 20 kg 1280 par, obširnejše 1350, do 10 kg 1800, obširnejše 1700, do 15 kg 2700, obširnejše 4050, do 20 kg 3600, obširne 5400. Pristojbine po vrednosti se za inozemstvo računajo naslednje: Za 300 frankov, 1200 dinarjev ali 4800 kron, po 1. tabeli 60 par, pa 2. 90 par, po 3. 120 par, po 4. 150 in po 5. 180 par.

| Posojilo uprave fondov. Upravo fondov je odločila, da bo odslej izdajala posojila o kratkim rokom ne samo za zgradbe, ampak tudi za druge svrhe. Ta posojila se pretvorijo v posojila z dolgim rokom, čim bodo sodišča izdala intabulacijo. Dotlej plačujejo stranke upravi fondov samo obresti za dotično posojilo.

| Trst ni svobodna luka. Od »Agence Italia« razširjeno vest, da je bil Trst o priliki aneksije Julijske Benečije proklamiran za svobodno luko, je po »Politische Korrespondenz« neresnična.

| Delegacija ministrstva za finance objavlja: Monopolska taksa za sladkor v iznosu K 8 za vsak kilogram se pobira samo od sladkorja in sladkorne pese ali sladkornega trsa, bodisi da je surov ali rafiniran. Na vse druge vrste sladkorja, ki se porabljajo namesto sladkorje v svrhu oslajanja, kakor škrobni sladkor, sadni sladkor (kakor od grozdja) pa se pobira razen trošarine monopolska taksa po K 1'60 od kilogram.

| Žitna tržišča: Vinkovci: Radi malega dovoza žita mal promet. Cene so višje, ker presega povpraševanje ponudbe. Pšenica se plačuje po 1000 kron. Nova koruza 410—420, oves 336—335. Trg je posetilo tudi mnogo inozemskih kunccev. — Osijek: Doves slab. Pšenica 1000—1020, nova koruza 410—420, oves 340—345. Mlini prodajajo mnogo moke. Koruza se trguje največ na račun Nemčije in Čehoslovaške. Promet z Avstrijo se je ukinil.

| Industrija v Angliji se pričinja zopet oživljati. Tovarne volne in tekstilne industrije bodo obrat razširile ter razširile delavni čas, ker je v zadnjem

času ojačeno povpraševanje po angleškem blagu.

| Omejitev trgovine na Romunskem. Romunska vlada je prepovedala svobodno trgovino s valutami in uvoz luksuznih predmetov.

| Konferenca v Barceloni. Na mednarodni konferenci v Barceloni dne 10. tm. zastopa našo državo naš madridski poslanik dr. Tresič-Pavličić, kateremu se dodelita kot strokovnjaka inspektor železnice Avramović in za pomorsko brodarstvo Volfan.

| Francosko—češka sladkorna transakcija. Pregovori med francoskimi in češkimi predstavniki sladkorne industrije so se zaključili. Francozi so kupili 430 000 dvojnih meterskih stotov

ter dobili pravico opcije na nadaljnjih 430 tisoč dvojnih meterskih stotov. Cene so se določile naknadno po srednjem kurzu newyorške in pariške borze.

| Likvidacija blagovnega prometnega urada v Avstriji. Zvezno ministrstvo za trgovino je sestavilo in predložilo zveznemu ministrstvu predlog radi likvidacije blagovnega prometnega urada (Warenverkehrsbureau). Ako bo ta predlog pravočasno sprejet, bodo prenehale funkcije tega urada 1. aprila.

Ne pozabite na naročnino!

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Mala oznanila.

Učenka za šiviljska dela se takoj sprejme. Roza in Adela Armbruster, Vetrinska ulica 17. 317 2—2

Tvrda Singer, živalni stroji, Maribor, išče prodajalca, zmožno tudi pisarniških opravil. Obenem se sprejme tudi zastopnik. Pogoj: slovensko in nemško v govoru in pisavi. Osebo predstaviti v trgovini Dravska ulica 10. 327 2—1

Izvir. Singer živalni stroji pripravni za vse svrhe, so se v ceni znižali, na kar se posebno gg. čevljarji, krojači, šivilje itd. opozarjajo. Stroji se oddajo tudi proti odplačilu. Maribor, Dravska ulica 10. 326 3—1

Omara in kredenca za sobo se ceno proda. Vpraša se Maistrova ulica št. 17, vrata 3. 323

Stanovanje z 2 sobama in pohištvom na lepem prostoru za prodati. Naslov pove upravništvo. 321

Odda se lep lokal v našem. Naslov v upravništvu »Tabora«. 320

Moblovana soba za dva solidna gospoda se išče. Ponudbe na upravo. *

Postelja z vložkom se proda. Vprašati: Zriniskega trg št. 6-II, od 11. do 14. ure popoldne. *

Kleparji!

Vse kleparske stroje in orodja ima stalno v skladišču zastopstva tvrdke ERDMANN & KIRCHEIS, AUE

Ing. Karl Okretić i drug
Zagreb, Matkova ul. 25.

Strugalnice, vrtnice, brusnice, žage, oblikovalnice itd.

324 4—1

Oni gospod,

črni brčič, ki nas je na našem povratku semkaj tako prijetno zabaval ter pri tem trdil, da ima lepe in mehke čevlje je za nekaj par tedensko, ker rabi izključno le liščilo »Erdal«, je napravil na moje hčerke: Ljubico, Danico, Jelico in Zorico, vrlo dober utis, ter se radi tega naproša, da nas, ako je še tu, skoro obišče.

Eusebija Lukavič
vila: »Dekliški golobnjak«. 323

Primorci!

Naznanjam, da sem odprl novo higijenično brivnico.

Za prvovrstno in čisto postrežbo jamčim. 268 2—2

Vjekoslav Gjurin
primorski begunec.

Maribor, Jurčičeva ulica št. 9.

Gonilni jermeni

za stroje v vseh širinah od 30 do 200 mm v zalogi pri Ivan Kravos, sedlar, Aleksandrova c. 13. 180 10—10

Lahko motorno kolo (Motor-Reve), 2 cilindra, dobro ohranjeno, se proda. Dravska ulica 11, gostilna.

Naše naročnike

opozarjamo, da se naročnina plačuje v naprej in ne nazaj. Kdor pa nam lista, ko mu poteče naročnina ter ne doloži druge, ne vrne, tega smatramo še nadalje za naročnika ter je tudi pravno dolžan poravnati nam naročnino za vse nadalje prejete številke.

Uprava.

Motor na plin

dobro ohranjen, proda po zelo ugodni ceni
Mariborska tiskarna d. d.
Jurčičeva ulica 4.

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame
vsako vrsto straženja v mestu, na kolo dvorih, kakor tudi spremljanje železniških vozov. — Pojasnila v pisarni: Pril. staniška ulica 2.

Pohišstvo!

Tovarna in zaloga Koroška cesta 46—53

Peter Hechnegger in drugovi

oporočajo

svojo bogato zalogo kompletnih spalnih sob, kuhinjske opreme iz mehkega in trdega lesa, kakor posamezne dele po znižanih cenah.

„BALKAN“

delniška družba za mednarodne Transporte v Ljubljani.

Podružnica: MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 35.

Podružnice: MARIBOR, ZAGREB, BEOGRAD, TRST, WIEN.

Telefon št. 375.

Špedicija vseh vrst. :o: Carinska agentura in carinske reklamacije. :o: Vkladičenje vsakovrstnega blaga. :o: Mednarodni prevozi. :o: Selitve z patentiranimi pohištenimi vozovi na vse strani. :o: Špedicijsko dostavno podjetje južne železnice.

Največje domače špedicijsko podjetje!

113

Brzojav. naslov: Spedibalkan.

Predprodaja vozovnic

:o: za vse proge južne in državne železnice. :o:

Skladišče spojeno s tirov južne železnice, Aleksandrova cesta št. 70.

Največje domače špedicijsko podjetje!